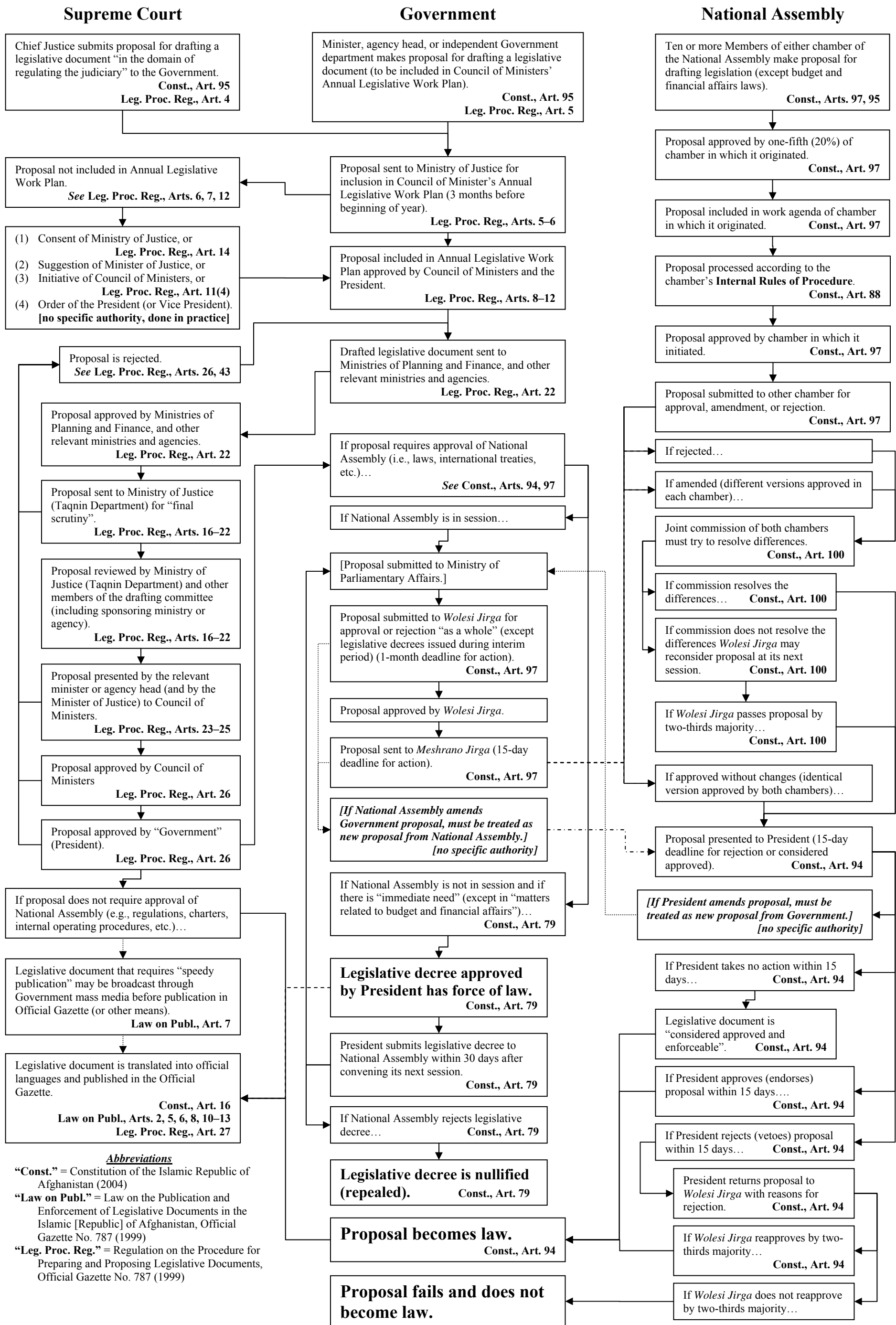

LEGISLATIVE PROCESS IN AFGHANISTAN

پروژه قانونگذاری در افغانستان

شورای ملی

ده و با بیش از ده تن از اعضای مجلسین شورای ملی طرح قانون (به استثنای قوانین مربوط به بودجه و امور مالی) را پیشنهاد می نمایند.
قانون اساسی، ماده های ۹۷، ۹۵

پیشنهاد به آرای یک پنجم (۲۰٪) اعضای مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه شده است، تأیید می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

پیشنهاد در دستور کار مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه شده است قرار می گیرد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

پیشنهاد مطابق **طرز العمل های داخلی** مجلس مذکور مورد غور و بررسی قرار می گیرد.
قانون اساسی، ماده ۸۸

پیشنهاد در مجلسی که از آن آغاز گردیده است تصویب می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

پیشنهاد عرض تصویب، تعدیل یا رد، به مجلس دیگر تسلیم می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۷

در صورت رد شدن...
 اگر تعدیل شود، (نسخه های متعدد در هر یک از مجلسین تصویب گردد)...

برای حل اختلاف، هیئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو مجلس تشکیل می گردد.
قانون اساسی، ماده ۱۰۰

در صورت حل اختلاف توسط هیئت مختلط...
قانون اساسی، ماده ۱۰۰

در صورت عدم موفقیت هیئت به حل اختلاف، ولسی جرگه می تواند در جلسه بعدی آن را مورد رسیدگی قرار دهد.
قانون اساسی ماده ۱۰۰

در صورتی که ولسی جرگه مصوبه را با دو ثلث آرای کل اعضای تصویب کند...
قانون اساسی، ماده ۱۰۰

در صورتی که مصوبه بدون تعدیل تصویب گردد (دو نسخه همانند توسط هر دو مجلس تصویب گردد)...

مسوده برای توشیح به رئیس جمهور ارائه می گردد (در صورتیکه ظرف مدت ۱۵ روز رد نگردد، توشیح شده محسوب می گردد).
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه رئیس جمهور مصوبه را تعدیل نماید در صورت منحیت طرح قانون جدید با آن معامله [در زمینه، کدام صلاحیت خاص پیشبینی نگردیده]

در صورتیکه رئیس جمهور ظرف مدت ۱۵ روز هیچگونه اقدامی ننماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

سند تقنینی "توشیح شده محسوب و نافذ می گردد".
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتی که رئیس جمهور در ظرف مدت ۱۵ روز (مصوبه مذکور را) توشیح نماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه رئیس جمهور مصوبه مذکور را در ظرف مدت ۱۵ روز رد نماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

رئیس جمهور مصوبه را با ذکر دلایل رد آن به ولسی جرگه مسترد می نماید.
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه ولسی جرگه مصوبه را مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضای تصویب نماید...
قانون اساسی، ماده ۹۴

در صورتیکه ولسی جرگه نتواند مصوبه را مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضای تصویب نماید...
 نماید...

حکومت

وزیر، رئیس ارگان دولتی، ریاست های مستقل دولتی طرح قانون را پیشنهاد می نمایند تا در پلان کاری تقنینی سالانه شورای وزیران شامل گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۵
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۵

پیشنهاد طرح قانون (سه ماه قبل از شروع سال) عرض شمولیت در پلان کاری تقنینی سالانه شورای وزیران به وزارت عدلیه فرستاده می شود.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۵-۶

پیشنهاد طرح قانون در پلان کاری تقنینی سالانه گنجانیده شده توسط شورای وزیران و رئیس جمهور تأیید می گردد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده های ۸-۱۲

مسوده سند تقنینی به وزارت های پلان و مالیه و سایر ارگانهای ذیربط فرستاده می شود.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۲۲

در صورتیکه طرح سند تقنینی مستلزم تصویب شورای ملی (مثلاً: قوانین، معاهدات بین المللی و غیره) باشد...
مراجعه شود به قانون اساسی، ماده های ۹۴، ۹۷

در صورتیکه شورای ملی در حال انعقاد باشد (یعنی در رخصتی نباشد)...

[پیشنهاد طرح قانون به وزارت امور پارلمانی سپرده می شود].

پیشنهاد طرح قانون عرض تصویب یا رد "به صورت یک کل" به ولسی جرگه سپرده می شود
قانون اساسی، ماده ۹۷

پیشنهاد طرح قانون توسط ولسی جرگه تصویب می گردد.

پیشنهاد طرح قانون (با ضرب الاجل ۱۵ روزه برای تصمیم گیری) به مشرانو جرگه سپرده می شود.
قانون اساسی، ماده ۹۷

[در صورتیکه شورای ملی پیشنهاد طرح قانون دولت را تعدیل نماید، در آن صورت منحیت طرح قانون جدید از طرف شورای ملی با آن معامله صورت میگیرد].
[در زمینه، کدام صلاحیت خاص پیشبینی نگردیده]

در حالت تعطیل شورای ملی در صورت "ضرورت عاجل" به پیشنهاد طرح قانون (به استثنای "امور مربوط به بودجه و امور مالی")...
قانون اساسی، ماده ۷۹

فرمان تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود.
قانون اساسی، ماده ۷۹

رئیس جمهور فرامین تقنینی را تا ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ انعقاد اولین جلسه شورای ملی به آن تقدیم می نماید.
قانون اساسی، ماده ۷۹

در صورتیکه شورای ملی فرمان تقنینی را رد نماید...
قانون اساسی، ماده ۷۹

فرمان تقنینی از اعتبار ساقط می گردد.
قانون اساسی، ماده ۷۹

طرح مذکور قانون محسوب می گردد.
قانون اساسی، ماده ۹۴

طرح مذکور رد گردیده و حیثیت قانون را کسب نمی نماید.

ستاره محکمه

قاضی القضاات "در عرصه تنظیم امور قضائی" پیشنهاد طرح قانون را به حکومت می سپارد.
قانون اساسی، ماده ۹۵
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۴

پیشنهاد طرح قانونی که در پلان کاری تقنینی گنجانیده نشده باشد.
مراجعه شود به مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده های ۶، ۷، ۱۲

(۱) موافقه وزارت عدلیه، یا
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۱۴
 (۲) پیشنهاد وزیر عدلیه، یا
 (۳) ابتکار عمل شورای وزیران، یا
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۱۱ (۴)
 (۴) حکم رئیس جمهور (یا معاون رئیس جمهور).
[صلاحیت خاصی در زمینه پیش بینی نشده ولی تعامل چنین است]

پیشنهاد رد می گردد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده های ۲۶، ۴۳

پیشنهاد از سوی وزارت های پلان و مالیه و سایر وزارت ها و ارگانهای ذیربط مورد تأیید قرار می گیرد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۲۲

پیشنهاد طرح قانون عرض "تدقیق نهائی" به (ریاست تقنین) وزارت عدلیه سپرده می شود
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده های ۱۶-۲۲

پیشنهاد طرح قانون از سوی وزارت عدلیه (ریاست تقنین) و سایر اعضای کمیته تقنین (به شمول وزارت ها و نهاد های که مسئولیت تهیه طرح قانون را به عهده دارند) مورد بررسی قرار می گیرد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده های ۱۶-۲۲

پیشنهاد طرح قانون توسط وزارت و یا ارگان مربوطه (و وزیر عدلیه) به شورای وزیران تقدیم می گردد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده های ۲۳-۲۵

پیشنهاد طرح قانون به تصویب شورای وزیران می رسد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۲۶

پیشنهاد طرح قانون به تصویب "حکومت" (رئیس جمهور) می رسد.
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۲۶

در صورتیکه پیشنهاد طرح قانون ضرورت به تصویب شورای ملی نداشته باشد (مثلاً: مقررات، اساسنامه ها، طرز العمل های داخلی، و غیره)...

اسناد تقنینی ایکه "نشر آن ایجاب استعجالیت را نماید" می تواند قبل از اینکه از طریق جریده رسمی نشر گردد، از وسایل ارتباط جمعی دولت (و یا وسایل دیگر) به نشر برسد.
قانون طرز نشر اسناد تقنینی، ماده ۷

اسناد تقنینی به زبان های رسمی ترجمه گردیده و در جریده رسمی نشر می گردد.
قانون اساسی، ماده ۱۶
قانون طرز نشر اسناد تقنینی، ماده های ۲، ۵، ۶، ۸، ۱۰-۱۳
مقرر طرز تهیه اسناد تقنینی، ماده ۲۷

قوانین مأخذ

قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان، منتشر شده در جریده رسمی شماره فوق العاده ۸۱۸ (۱۳۸۳ هـ ش)
 قانون طرز نشر و انفاذ اسناد تقنینی، منتشر شده در جریده رسمی شماره ۷۸۷ (۱۴۲۰ هـ ق)
 مقرر طرز العمل تهیه و پیشنهاد اسناد تقنینی، منتشر شده در جریده رسمی شماره ۷۸۷ (۱۴۲۰ هـ ق)

